

केंद्र शासनाच्या सन २००६-०७ या वर्षी आदिम
जमातीच्या विकासासाठीच्या योजनांतर्गत प्राप्त
निधीतून विविध योजना राबविण्यास मंजूरीबाबत

महाराष्ट्र शासन

आदिवासी विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक पीटीजी-२००६/प्र.क्र.१३५/का.१७

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक: २६ फेब्रुवारी २००७.

पहा १) केंद्र शासनाचे पत्र क्र.११०२२/०८/२००६-एनजीओ-(पीटीजी), दि.२२ डिसेंबर २००६.

२) केंद्र शासनाचे पत्र क्र.११०२२/०८/२००६-एनजीओ-(पीटीजी), दि.८ फेब्रुवारी २००७.

३) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र.बीयुडी-२००६/प्र.क्र.११/का.७, दि.१२-४-२००६

४) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र.बीयुडी-२००६/प्र.क्र.११/का.७, दि.१५-५-२००६

शासन निर्णय:- राज्यात आदिवासींच्या आदिम जमातींच्या कल्याणासाठी विविध योजना राबविण्यासाठी केंद्र शासनाकडून विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेतर्गत निधी प्राप्त होतो. त्याप्रमाणे सन २००६-०७ या वर्षासाठी पाठविलेल्या प्रस्तावास जनजाती कार्य मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.११०२२/०८/२००६-एनजीओ-(पीटीजी), दि.२२ डिसेंबर २००६, अन्वये रु.३,३९,२०,०००/- आणि २) केंद्र शासनाचे पत्र क्र.११०२२/०८/२००६-एनजीओ-(पीटीजी), दि.८ फेब्रुवारी २००७, अन्वये रु.१,०१,४०,०००/- एवढा म्हणजे एकूण रु.४,४०,६०,०००/- निधी प्राप्त झाला आहे. शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र.बीयुडी-२००६/प्र.क्र.११/ का.७, दि.१२-४-२००६ मधील पृ.क्र. ३१ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे सन २००६-०७ वर्षासाठी आदिम जमातींच्या विकास योजनेतर्गत एकूण रु.७,४१,५०,०००/- ची तरतुद आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य नाशिक यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात आलेली आहे. त्यातील रु.४,४०,६०,०००/- इतकी स्वकम खालील योजनांवर खर्च करण्यास शासन मंजूरी देत आहे:-

अ. क्र.	योजनेची नावे	एकूण लक्षांक	एकूण निधी रु.लाखात
१	आदिम जमातीच्या कुटुंबांसाठी पक्की घरे बांधणे	४३७	२६२.२०
२	लघु उपसासिंचन योजना	३५	३५.००
३	दुधाळ जनावरांचा पुरवठा करणे (प्रत्येकी २ म्हशी)	६०	२४.००
४	दुधाळ जनावरांचा पुरवठा करणे (प्रत्येकी २ गायी)	६०	१८.००
५	एकूण		३३९.२०

याशिवाय आदिम जमातींना शेळ्यांचा गट पुरविण्याच्या मूळ प्रस्तावित योजनेस केंद्र शासनाने मान्यता न देता तो निधी खालीलप्रमाणे आदिम जमातींच्या कुटुंबांसाठी पक्की घरे बांधण्यासाठी पळविण्यात आला आहे. तो खालीलप्रमाणे आहे:-

अ. क्र.	योजनेची नावे	एकूण लक्षांक	एकूण निधी रु. लाखात
१	आदिम जमातीच्या कुटुंबासाठी पक्की घरे पुरविणे नाशिक जव्हार, शहापूर, डहाणू, पेण व घोडेगाव पांढरकवडा, व किनवट चंद्रपूर, चिमूर, गडचिरोली, अहेरी, भामरागड, नागपूर	४ ६५ ४० ६०	२.४० ३९.०० २४.०० ३६.००

२. सदर योजना राबवितांना संबंधित अधिका-यांनी खालील मुद्दे विचारात घ्यावयाचे आहेत.-

अ) संबंधित प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांनी लाभार्थ्यांची निवड करतांना जिल्हा ग्रामिण विकास यंत्रणा (DRDA) किंवा अन्य संस्थाकडून आदिवासी लाभार्थ्यांस एखाद्या योजनेचा लाभ देण्यात आलेला असेल तर त्यास तत्सम योजनेचा लाभ या योजनेखाली देण्यात येऊ नये.

ब) गरज आणि आवश्यकता विचारात घेऊन संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रात असलेल्या तालुक्यातील आदिवासी लोकसंख्येच्या प्रमाणात निधीचे वाटप करावे.

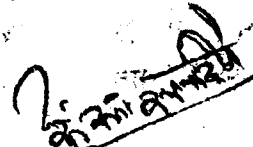
३. आदिवासी /आदिम जमाती यासाठी पक्की घरे बांधण्याबाबत प्रशासकीय मंजूरी चे आदेश निर्गमित झाल्यानंतरच त्यासाठीचा खर्च करण्यात यावा. तोपर्यंत हा निधी आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात यावा.

४. आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांनी सर्व प्रकल्प अधिकारी यांना यासोबतच्या (विवरणपत्र-१ (गोबदासी) प्रमाणे) प्रकल्पनिहाय व योजनानिहाय अनुदानाचे वितरण करावे. तसेच योजनानिहाय मासिक प्रगतीचा अहवालही सादर करावा. योजनानिहाय लाभार्थ्यांची निवड, कार्यपद्धती इत्यादी बाबतची माहिती जोडपत्र परिशिष्ट-१ ते ३ मध्ये दर्शविण्यात आलेली आहे.

५. सदरचा खर्च मागणी क्र.टी-५, २२२५, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण -पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- जनजाती क्षेत्र उपयोजना-०२ अनुसूचित जमातीचे कल्याण -८००इतर खर्च -(०५) आदिम जमातीच्या विकासासाठी केंद्रीय क्षेत्र योजना (०१) (०५) केंद्र पुरस्कृत योजना (२२२५-३००९), या लेखाशिर्षाखाली मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानातून करण्यात यावा.

६. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाइटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र. २००७०२२६१६३५३९००९ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(झ.सा.रणदिवे)

प्रति,

आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक (५ प्रति)

कार्यासन अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग

आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
व्यवस्थापकीय संचालक, आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, नाशिक
व्यवस्थापकीय संचालक, शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, नाशिक.
सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास (प्रत्येकी २ प्रति)
सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
महालेखापाल (लेखा परिक्षा) (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र, मुंबई-१/नागपूर-२
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
सर्व जिल्हा कृषि अधिकारी
प्रधान वन संरक्षक, नागपूर
अपर सचिव, (व्यय-१४), कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प-१७) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
कक्ष अधिकारी, कार्यासन ६, ७, ९, १४ आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
निवड नस्ती

शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र पीटीजी-२००६/प्रक्र. १३५/का. १७ दि. २६. फेब्रुवारी २००७चे जोडपत्र (विवरणपत्र -१)

सन २००६-०७ या वर्षात आदिम जमातीच्या विकासासाठी निधीचे वितरण(एकूण गोषवारा) (निधी रु.लाखात)

अ. क्र.	प्रकल्प कार्यालये	पक्की धरं बांधणे	लघु उपसा सिंचन योजना	सुधाल जनावरांचा पुरवठा करणे (२ म्हशी)	माल जनावरांचा पुरवठा करणे (२ गावी)	एकूण	अतिरिक्त पक्की धरं पुरविणे
		लक्ष्य	निधी	लक्ष्य	निधी	लक्ष्य	निधी
१	नाशिक	८	४.८०	०	०.००	०	०.००
	एकूण नाशिक विभाग	८	४.८०	०	०.००	०	०.००
७	जळार	६२	३७.२०	०	०.००	३	१.२०
८	राहापूर	५८	३४.८०	०	०.००	३	१.२०
९	बहाणू	१३	७.८०	०	०.००	३	१.२०
१०	पेण	३०	१८.००	०	०.००	०	०.००
११	चोडेगाव	८	४.८०	०	०.००	०	०.००
	एकूण ठाणे विभाग	१७१	१०२.६०	०	०.००	९	३.६०
१३	पावरकवडा	१२७	७६.२०	३०	३०.००	०	०.००
१४	किन्वट	८	४.८०	५	५.००	०	०.००
	एकूण अमरावती विभाग	१३५	८१.००	३५	३५.००	०	०.००
१८	ब्रह्मपूर	०	०.००	०	०.००	०	०.००
१९	धिमूर	२	१.२०	०	०.००	०	०.००
२०	गळघिरोली	१८	१०.८०	०	०.००	०	०.००
२१	अहोरी	३५	२१.००	०	०.००	०	०.००
२३	भास्करगड	६०	३६.००	०	०.००	५१	२०.४०
२४	नागपूर	८	४.८०	०	०.००	०	०.००
	एकूण (नागपूर विभाग)	१२३	७३.८०	०	०.००	५१	२०.४०
	सर्व एकूण	४३७	२६२.२०	३५	३५.००	६०	२४.००

परिशिष्ट-१

१.	योजनेचे नांव -	आदिम जमातीसाठी लघु उपसा सिंचन योजना राबविणे.
२.	योजनेतील युनिट /लाभार्थी संख्या.	३५ लाभार्थी
३.	योजनेसाठी येणा-या खर्चाचे अंदाजपत्रक	त्यावर ५ ते १० अक्षशक्तीच्या विजपंप अथवा तेलपंप, पी.व्ही.सी पाईप स्टार्टर, मेन स्वीचपैसी, केबल, मजुरी इत्यादीसह एक युनिट रु.५०,०००/- प्रमाणे ३५ लाभार्थ्यांसाठी एकूण रु.३५.०० लक्ष निधी प्रस्तावित आहे
४.	योजना राबविणारी यंत्रणा	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे, जि.प. विभाग
५.	नियंत्रक अधिकारी	अपर आयुक्त, आदिवासी विकास
६.	योजनेचा उद्देश / हेतु	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील भौगोलिक परिस्थितीमुळे आणि दुर्गमतेमुळे ज्या परिसरात मोठ्या प्रमाणात उपसा जलसिंचन योजना राबविणे शक्य नाही अशा ठिकाणी ५ ते १० आदिम जमातीच्या शेतक-यांच्या मालकी गटास लागून असलेली साधारणतः १० ते ५० एकर जमिन सिंचनाखाली आणण्यास ५ ते १० अक्षशक्ती क्षमतेचा विजपंप किंवा तेलपंप व पाईप लाईन करिता पी.व्ही.सी पाईप दिल्यास अशा शेतक-याची शेतजमिन ओलीताखाली येवून त्यांचा आर्थिक विकास होण्यास मदत होईल.
७.	लाभार्थी निवड पद्धती	प्रकल्प अधिकारी हे योजनेच्या अटी व शर्तीनुसार आदिम जमातीच्या लाभार्थ्यांची निवड करतील.
८.	योजनेची कार्यपद्धती	सदर योजनेसाठी ठरवून दिलेल्या लक्षांकप्रमाणे लागणारा निधी संबंधित अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्यामार्फत प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात येईल. लाभार्थी गट निश्चित करून व लघुउपसासिंचन योजनेच्या पाण्याचे स्त्रोत निश्चित करून योजनेचे अंदाजपत्रक तयार होताच व आवश्यकत्या ठिकाणी पाणी उचलण्याचा परवाना सक्षम अधिका-यांकडून प्राप्त होताच संबंधित प्रकल्प अधिकारी हे लाभार्थी गटास योजनेचे लाभक्षेत्र व पाण्याच्या स्त्रोताची क्षमता यावर आधारीत कमी जास्त अक्षशक्तीचे विजपंप अथवा तेलपंप, पाईप व इतर साहित्य दरकरारानुसार खरेदी करून देतील. विद्युतपंप देण्यापूर्वी योजनेच्या नियोजित ठिकाणी विद्युत पुरवठा होऊ शकतो किंवा नाही याबाबत विजमंडळाकडून दाखला घेणे बंधनकारक राहील.
९.	योजनेचा कालावधी	सन-२००६-२००७

(५)

१०. योजनेच्या अटी शर्ती

1. लाभार्थ्यांची शेत जमिन लाभक्षेत्रात असावी व त्याचे नावे असलेला ७/१२ उतारा असणे आवश्यक आहे. तसेच त्याची जमीन कमीत कमी १ एकर असावी.
2. योजना कार्यान्वीत झाल्यानंतर सदरची ओलीताखाली आलेली जमीन लाभार्थ्यांस विकता येणार नाही.
3. सदर योजना मंजूर करून राबविण्यापुर्वी संबंधीत यंत्रणेने पाणी उचलण्यास सक्षम अधिका-याची परवानगी घेणे आवश्यक आहे.
4. लाभार्थ्यांची स्वतःची विहीर/ बोअरवेल आहे किंवा नाही याची खात्री प्रकल्प अधिकारी यांनी करावी. डोह, नदी, पाझरतलाव येथुन पाणी उचलणेची माहिती/ प्रस्ताव सादर कराना.
5. पाण्याच्या स्रोताच्या श्रमतेसंबंधी भुजेलसर्वेक्षण व विकास यंत्रणेचे प्रमाणपत्र घेणे आवश्यक आहे. संबंधीत लाभार्थ्यांपैकी ८० टक्के लाभार्थी हे वार्षिक रु. २०,०००/- च्या मर्यादित उत्पन्न असलेले अनुसूचित जमातीचे कुटुंबातील असावे.
6. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांनी महिन्यात्मक किमान एकवेळा या प्रकल्पाच्या ठिकाणी भेट देऊन योजना अंमलांतर्गत लाभार्थ्यांस लाभ दिल्यानंतर आदिवासी विकास विभागाकडील कार्य अर्थसहाय्याअंतर्गत योजना या जाश्याचे तपशिलवार नावनिर्देशक फाळक तयार करून दर्शनी भागात लावणेला येईल.
8. प्रकल्प अधिकारी हे सदर योजनेच्या कामाचा आढावा घेऊन प्रगती अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र जायुक्त व अप्र जायुक्त, आदिवासी विकास यांना सादर करतील.

परिशिष्ट-२

१.	योजनेचे नांव	अनुसूचित जमातीच्या लाभार्थ्यांना दुधाळ जनावरांचा पुरवठा करणे (प्रती लाभार्थ्यास २ म्हशी या प्रमाणे गट)
२.	योजनेतील लाभार्थी संख्या	६० लाभार्थी
३.	योजनेचा गट	उत्पन्न वाढीची योजना
४.	योजनेच्या खर्चाचे अंदाजपत्रक	दर्जेदार म्हशी :- रोज किमान ७ ते ८ लिटर दुध देणारी व साधारणतः १९६० ते २२४० अंश स्निग्धांश असलेल्या २ म्हशीची किंमत रु. ४०,०००/- यामध्ये किमान ६ महिन्यांचा चारा, विमा वाहतुक खर्च इ. समानेश आहे प्रती लाभार्थी रु.४०,०००/- याप्रमाणे ६० लाभार्थ्यांसाठी एकूण रु.२४.००/- लक्ष खर्च अपेक्षित आहे.
५.	योजना राबविणारी यंत्रणा	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, /जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, /जिल्हा दुग्ध व्यवसाय अधिकारी,
६.	नियंत्रक अधिकारी	आयुक्त, अपर आयुक्त, आदिवासी विकास,
७.	योजनेचा हेतु / उद्देश	आदिवासी हे दुर्गम व डोंगराळ भागात राहात असल्याने दुधाळ जनावरांचा पुरवठा केल्याने महिलांना दुग्धव्यवसाय करता येऊन कुटुंबाची आर्थिक स्थिती सुधारू शकेल. तसेच दुध हे पूर्णांश असल्यामुळे कुटुंबातील लहान मुलांना दुध मिळाले तर दुधाद्वारे पोषक घटक मिळू शकतील व त्यामुळे कुपोषण / भुकबळी इ. घटना घडणे टळू शकतील.
८.	लाभार्थी निवड	प्रकल्प अधिकारी हे संबंधित पशुसंवर्धन व दुग्ध व्यवसाय अधिकारी यांच्या सहकार्याने विहित अटी शर्तीनुसार पात्र लाभार्थ्यांची निवड करतील.
९.	योजनेची कार्यपद्धती	१) प्रकल्प अधिकारी हे योजनेच्या विहित अटी शर्तीनुसार लाभार्थी निवड करतील. २) योजनेसाठी आवश्यक निधी प्रकल्प अधिकारी यांचे स्तरावर अपर आयुक्त, यांचे मार्फत उपलब्ध करून देण्यात येईल. ३) प्रकल्प अधिकारी हे जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी व जिल्हा व्यवसाय विकास अधिकारी यांचे मदतीने व सल्याने म्हशी तसेच पशुखाद्य खरेदी करून स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांचेहस्त लाभार्थ्यांना वाटप करतील.
१०.	योजनेचा कालावधी	सम २००६-०७
११.	योजनेच्या अटी व शर्ती	१. लाभार्थी हा आदिम जमातीचा असावा. २. सदर योजनेचा लाभ यापूर्वी संबंधित लाभार्थ्याने घेतला नसल्याबाबत प्रकल्प अधिकारी यांनी प्रथम खात्री करावी व नंतरच लाभ देण्यात यावा. ३. सदर योजनेचा लाभ दारीव्रय रेबॅखालील कार्डधारक आदिम जमातीक परितक्त्या व विधवा महिला यांना प्रामुख्याने प्राधान्य देऊन देण्यात यावा. ४. जिल्हा परिषद अंतर्गत सदर योजनेचा लाभ यापूर्वी घेतला असेल अथवा विभागांतर्गत असा लाभ दिला असल्यास पुन्हा लाभ देण्यात येऊ नये.

परिशिष्ट-३

१.	योजनेचे नांव -	आदिवासीना दुग्धव्यवसायासाठी संकरीत गायींचा पुरवठा करणे (प्रती लाभार्थ्यास २ गायी या प्रमाणे गट)
२.	योजनेतील लाभार्थी संख्या.	६० लाभार्थी
३.	योजनेसाठी येणा-या खर्चाचे अंदाजपत्रक	संकरीत गायी :- रोज किमान ८ ते १० लिटर दुध देणारी व साधारणतः २४०० ते ३००० अंश स्निग्धांश असलेल्या २ गायींची किंमत रु. ३०,०००/- (यामध्ये किमान ६ महिन्याचा चारा, विमा वाहतुक खर्च इ. समावेश आहे.) प्रती लाभार्थी रु.३०,०००/- प्रमाणे एकुण ६० लाभार्थ्यां साठी एकुण रु.१८.०० लक्ष खर्च अपेक्षित आहे.
४.	योजना राबविणारी यंत्रणा	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, /जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, / जिल्हा दुग्ध व्यवसाय अधिकारी,
५.	नियंत्रक अधिकारी	अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक
६.	योजनेचा उद्देश हेतु	आदिवासी हे दुर्गम व डांगराळ भागात राहात असल्याने दुधाकडून जनावरांचा पुरवठा केल्याने महिलांना दुग्धव्यवसाय करता येऊन कुटुंबाची आर्थिक स्थिती सुधारू शकेल. तसेच दुध हे पूर्णपणे असल्यामुळे कुटुंबातील लहान मुलांना दुध मिळाले तर दुधाद्वारे खोबक घटक मिळू शकतील व त्यामुळे कुपोषण / भुकबळी इ. घटना घडणे टळू शकतील.
७.	लाभार्थी निवड पध्दती	प्रकल्प अधिकारी हे संबंधित पशुसंवर्धन व दुग्ध व्यवसाय अधिकारी यांच्या सहकार्याने विहित अटी शर्तीनुसार सत्र लाभार्थ्यांची निवड करतील.
८.	योजनेची कार्यपध्दती	१) प्रकल्प अधिकारी हे योजनेच्या बिझित अटी शर्तीनुसार लाभार्थी निवड करतील. २) योजनेसाठी आवश्यक निधी प्रकल्प अधिकारी यांचे स्तरावर अपर आयुक्त, यांबेमार्फत उपलब्ध करून देण्यात येईल. ३) प्रकल्प अधिकारी हे जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी व जिल्हा व्यवसाय विकास अधिकारी यांचे मदतीने व सल्याने म्हशी तसेच पशुखाद्य खरेदी करून स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांचेहस्ते लाभार्थ्यांना वाटप करतील.
९.	योजनेचा कालावधी	सन-२००६-०७
१०.	योजनेच्या अटी शर्ती	१. लाभार्थी हा अनुसूचित आदिम जमातीचा असावा. २. सदर योजनेचा लाभ यापुर्वी संबंधित लाभार्थ्याने घेतला नसल्याबाबत प्रकल्प अधिकारी यांनी प्रथम खात्री करवी व नंतरच लाभ देण्यात यावा. ३. सदर योजनेचा लाभ दारीवय रेषेखालील कार्डधारक आदिम जमाती / परितक्त्या व विधवा महिला यांना प्रामुख्याने प्राधान्य देऊन देण्यात यावा. ४. जिल्हा परिषद अंतर्गत सदर योजनेचा लाभ यापुर्वी घेतला असेल अथवा विभागांतर्गत लाभ दिला असेल तर पुन्हा लाभ देण्यात येऊ नये.